ناڕەزایەتییەکانی ژنانی ئەفغانستان بەدژی یاسا ئیسلامییەکانی تاڵیبان.. نوری بەشیر

بەدوای یاسای قەدەغەکردنی خوێندنی کچان لە زانکۆکاندا لە هەفتەی ڕابردوودا، تاڵیبان یاسا ئیسلامییەکان توندتر دەکاتەوە و یاسای کارکردنی ژنان لە ڕێکخراوە ناحکومییەکان – NGO– دەردەکات. بەپێی ئەم یاسایەش ژنان نابێ لە ڕێکخراوە نا حکومییەکاندا کار بکەن چونکە لەو ڕێکخراوانەدا ڕەچاوی یاسای پۆشینی حجاب ناکرێ یان شل دەبێتەوە.

داسەپاندنی ئەم بڕیارە دژە ژن و دژی ئینسانیانە ناڕەزایەتییەکی زۆری ژنانی ئازادیخواز و یەکسانیخوازی بەدوای خۆیدا هێنا. ژنان لە ٢٢ی دیسەمبەردا بەرامبەر بڕیاری بێبەشکردنی کچان لە خوێندن لە زانکۆکاندا، دروشمی خوێندن، کارکردن و ئازادی، خوێندن مافێکی سەرەتاییە بەرزکردەوە، بەڵام بەدوای بڕیاری قەدەغەکردنی کاری ژنان لەناو ڕێکخراوە ناحکومییەکاندا چوارچێوەی ناڕەزایەتییەکان فراوانتر بوەوە و زۆربەی ناوچەکانی ئەفغانستانی گرتەوە. چونکە بەپێی ئەم بڕیارەی تاڵیبان ژمارەیەکی زۆر لە ژنان ڕەوانەی ماڵەوە دەکرێن و خێزانەکانیان ڕووبەڕووی برسێتی دەبنەوە و ژنانێک کە پێشتر ئازادی کارکردن و چونەدەرەوەیان بەدەستهێناوە دەکرێنە کۆیلەی ناو چواردیواری ماڵ!

ژنانی ئەفغانستان لە ناڕەزایەتییەکانیادا داوایان لە کۆمەڵگای نێونەتەوەیی کرد کە هاوپشتی لە ژنانی ئەفغانستان بکەن لەبەرامبەر ئەم بڕیارە قەرەقوشییەی تاڵیبان دا بەرگری لە مافی خوێندن و کارکردنی ژنان بکەن.

ئەم یاسا دژە ژنانەی تاڵیبان دەیەوێت بیسەپێنێت بەسەر ژنان و کۆمەڵگای ئەفغانستاندا لەکاتێکدایە کە یاساکان و شەریعەتی ئیسلام لەئێران کەوتۆتە بەر نەفرەت و زەبری شۆڕشگێڕانەی ژنان و لاوان و کرێکارانی ئێرانەوە و ژنانی ئەفغانستانیش وەکو سەنگەرێکی خەباتی خۆیان دژی دەسەڵاتی دڕندانەی دژە ژنی ئیسلام و ئیسلامی سیاسی بەچاوی ئومێدەوە لێی دەڕوانن، بۆیە ئەوان لە بەشی ئەو کەسانە بوون کە لەسەرەتای دەستپێکردنی خرۆشانی شۆڕشگێڕانەی ژنان و لاوان

و خەڵکی زەحمەتکێشی ئێرانەوە هاوپشتی خۆیان بۆ خواستەکانی ژنان و ناڕزایەتیەکانی خەڵکی ئێران دەربڕیوەو لەیەکێک لە خۆپیشاندانەکاندا دروشمی "ژنانی ئێران ڕاپەڕیون ئیتر نەرەی ئەمەیە" بەرزکردبۆوە. دەسەڵاتی تاڵیبانیش هەروەکو سەرجەم بزوتنەوەو رەوتەکانی ئیسلامی سیاسی لە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست و جیهاندا ترسی روخانی جمهوری ئیسلامی ئێران هەراسانی کردوەو بەمجۆرە یاساو بڕیارە کۆنەپەرست و دژە ژن و دژە مرۆییانە دەیەوێ فریای خۆی بکەوێ و دەسەڵاتەکەی لە زەبری شۆڕشێکی جەماوەری ژنان و پیاوانی ئازادیخوازی ئەفغانستان بپارێزێ.

دەسەڵاتی تاڵیبان بەم بڕیارانەی دەیەوێت جێگاوڕێگایەک کە ژنانی ئەفغانستان لە دنیای شارستانی ئەمڕۆدا بەدەستیان هێناوە، پاشەکشێ پێبکات و بەوجۆرە کۆمەڵگای ئەفغانستان لەناو زەلکاوی کۆنەپەرستی ئیسلامیدا و دەسەڵاتی شەریعەتدا نغرۆ بکات و هەموو تروسکاییەکی ژیانی هاوچەرخ لە خەڵکی ئەفغانستان بکوژێنێتەوە.

گومان لەوەدا نیە کە دوای ڕوخانی تاڵیبان لەلایەن ئەمریکاوە، بەهۆی ئەوەی کە نەدەکرا هەمان یاساو رێسای تاڵیبان بەسەر سەری خەڵکدا ڕابگرنەوە، سەرباری ئەوەی کە دەسەڵاتی قەبیلەیی بۆرژوازی کۆنەپەرستیان بەسەر سەری خەڵکی ئەفغانستاندا سەپاند، بەڵام دەرفەتێکی بچووک پەیدابوو تا ژنان هەناسەیەك بدەن و کەمێك لە ئازادیە فەردیەکانیان بەدەست بهێنن، بەڵام دوای ڕادەستکردنەوەی دەسەڵات بە تاڵیبان لەلایەن ئەمریکاوە، هەمان یاساو رێسای شەرع و ئیسلام دوبارە بەسەر خەڵکی ئەفغانستاندا دادەسەپێتەوەو دوبارە و دوای قوربانیەکی زۆر ژنان راپێچی کونجی ماڵەوە دەکرێن! بەڵام ئەوەی کە ڕێگادەگرێت لەوەی تاڵیبان بەهەمان هەوسارپچڕاوی پێشووەوە دەسەڵاتی ڕەهاو دژە ئینسانی و دژە ژنی خۆی بەسەر خەڵکدا زاڵبکاتەوە، ئەزمونێکی خەباتکارانەیە کە لەماوەی روخانی دەسەڵاتی تاڵیباندا بەدەستیان هێناوە سەرباری ئەو دەروازەی هیواو ئومێدەی کەلەناو ژنان و خەڵکی ئەفغانستاندا لەئاکامی خرۆشان و هەڵسانی شۆڕشگێڕانەی ژنان و لاوان و خەڵکی کرێکار و زەحمەتکێشی ئێراندا دروست بووە.

٢٤/١٢/٢٠٢٢